

3.

Contract mellem Sognepræsten for Vester- og Öster-Egede Menigheder i Sielland, Hr. *Jens Frederik Hofman*, og hans Capellan p. p. Hr. *Jacob Pedersen Nöring*, samt Sidstnævntes Forpligt til Kirkepatronessen.

1703.

Disse Documenter, der ere aftrykte efter Thybiørg Herreds Provsti-Protokol, give ei faa Oplysninger om den Afhængighed, hvori Præsterne i Begyndelsen af forrige Aarh. stode til Kirkepatronerne, og disses Indtrængen i

*) I Oversecretair *Möinichens* Brevbog for A. 1727 og 1728, som glemmes i det forrige kgl. danske Cancellies Archiv, findes under Nr. 266 en Skrivelse af 7. Sept. 1728 til Vaisenhusets Direction, hvis Erklæring fordres over en fra Jüderne *Meyer Goldschmidt*, *Meyer Levin* og *Berent Jacob* "paa egne og den her-værende jüdiske Nations Vegne" indgiven Ansøgning om Fritagelse for at møde paa Vaisenhuset. Under Nr. 272 en Skrivelse til samme af d. 18. Sept. 1728 om at erklære sig over en lignende Begiering fra *Granada Jüde*.

Forhold, der efter Lovgivningen vare dem uvedkommende (s. Theol. Tidsskr. 6. B. 2. H. S. 133—34). At en *Aftægtscontract* som den her meddeelte, kunde oprettes og underskrives af Provsten til Vitterlighed, i hvilken alle giældende Anordninger om Naadensaar, Præsteenkers Pensionering af Kaldene m. m. ganske ignoreres, bekræfter, hvad der ogsaa fremgaaer af andre Efterretninger, at en Praxis havde dannet sig, efter hvilken Lovens Bud om disse Anliggender ei kom til Anvendelse i Præstekald, der besattes af Private. De samme Documenter kunne ogsaa tiene til at karakterisere den Aand og Tone, som dengang herskede blandt den underordnede Geistlighed samt Standens økonomiske Forfatning. Efter den i Vester-Egede Pastorats Kaldsbog indeholdte *Series Pastorum*, var Sogne-Sræsten Hr. *Hofman* beskikket til Præst for de nævnte Menigheder i A. 1691, efterat han tidligere i 3 Aar havde været Præst paa St. Thomas i Vestindien og derpaa i 1 Aar Skibspræst. Han afgik ved Døden d. 8. November 1727, i sit 83. Aar. Hans Capellan, Hr. *Nöring*, oplevede ei at blive Sognepræst; han døde alt 1720, og fik til Efterfølger Hr. *Matthias Sigwardt*, hvem Kaldet tilfaldt ved Hofmans Afgang.

Gud alleene være Ære! Anno 1703, d. 12. Novembr. hafver ieg *Jens Fredrich Hofmann* Sogne Præst til Öster og Wester Egede Sogner med den Hæderlige og Vellærde unge Karl *Jacob Pederssön Nöring*, som Hendis Höy Grefvelige Naade till *Samsöe*, Frue til Rixtorpf, Schouweide oc Egede gaarder, Grefvinde *Sophia Amalia* *) har bevilget oc samtycht for min store Svagheds skyld, at være min Medtienere til bemældte Sogner, Venligen oc Kierligen opretted denne contract, forretninger oc belönninger angaaende fra den tid hand ankommer ordineret oc til S. Michels dag Ao. 1704, saa vel som oc hvad siden tid

*) Som man let seer, den fra Christian V's Historie noksom bekendte Jomfru *Moth*, siden d. 1. Januar 1679 Grevinde af Samsö.

hans Belønning for forretning skall være, iligemaade om det som angaaer Huusholdningen, Avlingen oc hvis videre, som enten imedens Jeg lefver eller effter min död skal vorde holdet.

A. *Forretningen* angaaende. 1. *Jacob Nöring* forplicter sig till alle Prædichestunde, som^s Loven omtaler, til tid og sted at være bereed til at prædiche lige saa fuldkommelig som hand skulle prædiche være sig ordinarie, extraordinarie, Paabudne bededage, Maanedsbenedage, hvorved maa forstaaes at giøre Ligprædichener, Trolovelser, Brudevielser, Qvinders Indledelser, at alle ting effter loven oc Ritualen kand forsvarlig forrettis, uden han vil self stande til rette, om noget skulle effterladis oc forsømmis. 2. Iligemaade at mesze for alterit, naar ieg for min svaghed iche kand. 3. at være ufortrydelig om det iche forhen sigis ham, enten han skal prædiche oc forrette alter tienisten, paa det hand kunde hafve Lisze (sic), Ligesaa-dant at forstaa om der forefalder anden forretning som i den første Post ommældet er, Det samme er oc at forstaa om hand blifver fri att prædiche i det ene sogn, at hand da skal forrette det i det andet sogn, hvilchet af dem det kunde paakomme paa, effterdi ieg iche veed min svagheds leilighed enten den under forretning eller under vejs vilde angribe mig, hvilchet, Gud bedre mig saa sandt! saa tit oc offte skeer. 4. Ingen modstand at giøre, men lade forretningerne være i Sogne Præstens villie oc behag, naar magt oc Kræfter ere dertil, men ellers tillige med Sogne Præsten at efftersee, at intet vorder forsømmet om end Sogne Præsten beholder *Præ* i hvad *occasion* det er. 5. Sognebud at være bereed til, enten det er hisset eller her, uden saa er, at Sogne Præsten acter self at besøge, om hand har sundhed. 6. Scriftestolen at opvarte naar et begiæris. 7. *Catechismi* underviisning at tage sig *conscientieus* an, som Sogne Præst kunde være der self,

paa det at den Handel skall iche *obiter* hen tracteret worde, men fuldkommelig effter loven. 8. Börnedaab at forrette, naar begiæris. 9. Intet at befatte sig med skudsmaal. 10. uforbigængelig oc uryggelig i alle maader holde de *articuler*, Medtienere oc *Capellaner* vedkommende, som Loven omtaler pag. 315. 316.

B. *Belønningen angaaende.* A. Fra den Tid hand ankommer *ordineret*, oc til Michelsdag 1704.

1. Den 8de *articul* pag. 315 i loven, forplicter sig *Jens Fredrich Hofmann* uforbigiængelig oc uryggelig at holde, dog at all Miszbrug og ofverdaad forekommis af *Jacob Nöring* som acter at lade sig *ordinere* og indvje til at være Medtienere. 2. Skal den Aarlig lön være, at beregne fra S. Michelsdag 1703 oc til Aarsdagen 1704, **Credive Slette Daler, Siger 30 Sl. dr.**, dog at forstaa, saa megit at fradragis af samme *quanto*, som fra S. Michelsdag 1703 oc til hans Ankomst i mit huus, ugentlig kand belöbe sig. 3. for Liigprædichener, som skeer under Eening med den anden Prædichen, bekommer hand intit for, uden det som Sogne-Præsten self vil meddele ham, men dersom hand paa andre tider, naar iche ellers Prædichedag er, forretter den tieniste, da skal *Nöring* intit prætendere, men Sogne-Præsten forplicter sig at gifve ham deel, som hand skal lade sig nöye med, enten det skeer i Öster eller Wester Egede. 4. Sogne Præsten forplicter sig oc saa at lade sin Medtiener haffve de trolovelser, som hand til hannem vil afstaa, oc nyde hvad got folch vil gifve. 5. Offer som vancher for Brudevielser, naar *Jacob Nöring* forretter dem, maa *Nöring* haffve som de hannem *a parte* gifver, men hvis som blifver paa alterit, deraf gifver Sogne Præsten sin Medtiener saa meget som hand vil; vil de ellers gifve *Nöring* nogit *a parte* naar hand iche forretter, er hans. 6. Börnedaab, naar der effter ofris, har det sig lige saadant med.

7. Offer effter Qvinders Indledning bliver ved det samme.

8. Hvad som iche bliver næfrit af Kaldets indkomster, skal *Nöring* iche holde sig til at hafve deel udi, men saaledis at være fornöyed som ommældte Poster indeholder.

9. *Nöring* maa ey lade sig fortryde, at Menigheden bliffver det foreholdit, at Sogne Præsten vil iche være afkorted paa sit offer paa de tre Höje Feester eller anden tid, effterdi hand dog faaer sin Lön af Sogne Præsten, men dersom de *a parte* vil *Nöring* nogit offre, Sogne Præsten uformindsket, det staar till dem, hvilchet dem end oc skal erindris; Hvorved oc forstaaes förste Messe.

10. Naar *Nöring* offeris paa de 3 Höje Fester, og mand derefore kunde formercke Sogne Præstens offer formindskit, at det vanlige *qvanum* iche opnaaedis, da paa det under sleb (ei) skal indsnige sig, da skall *Nöring* bevise *Hofman* den troskab 1) at vise ham den deel som hand fich, uden nogen modstand at ville beholde det, hand fich, at mand af beggis samling kunde vide, om det vanlige offer var gifved. Hvis da offeret for Sogne Præsten var forringed paa en ringe deel, i det som han kunde formercke sin med tiener at være meddeelt, saa kunde Medtjeneren med Sogne Præstens samtyche det beholde hvad hand hafde faait. Men hvis Sogne Præsten var sin deel for meget formindsket oc Medtjeneren skulle det være blefved meddeelt, da skall 2) Medtjeneren gifve sin Sogne Præst af det hand (hvad) sig som billigt kand eractis.

C. Belønning for forretning siden S. Michels dag 1704, som Hendis Höj Grefflige Naade til *Samsöe* er saa vel foreviist som alt det andet at skulle holdis, effterdi det er indgaait. Efftersom mand er forsichred om, at Hendis Höj Grefflige Naade skal gierne vilde forunde *Jacob Nöring succession* oc meddele Breff derpaa, da skal Belønningen ved forsagde Tid være all Wester Egede Sogns Indkomst af Korn oc qvægtiende, smaa retzel,

Julerente ligesom vanligt er, iligemaade de ty tönder Korn af Udby ved Calundborg *), som den hæderlige Pensionarius Præsten der sammesteds ved Dionysii Tider skal clarere for; dog skal *Jacob Nöring* i min Tid lade det forblifve ved de ty R. daler, som de kongl. Commissarier ved en accord det indrettede, men effter min död söge hand sit Behag, enten hand vil hafve Penge eller Kornit. Her hos at merke, at naar der kommer skiel paa, at der skal svares af samme sogns tiende oc denne pension, da skal *Jacob Nöring* self svare deraf, ligesom ieg self svarer af Öster Egede Sogns Indkomster, hvilche *Jacob Nöring* iche endnu tilkommer. 2. Maa han hafve alle Ligprædichener i *Wester Egede*, uden saa er, at nogen begierer Sogne Præsten til forretning, oc da nyder *Jacob Nöring* halvdelen af fortienisten, men i *Öster Egede*, om *Nöring* forretter tienisten, da nyder *Nöring* ichun hvad deel Sogne Præsten vil unde ham, thi derfor har hand ellers alle Ligprædichener i *Wester Egede* Sogn. 3. Saa skall alle de articuler holdis, som i belönnings sub num. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. i det förste aar forfattes.

*) Til Forbedring af de smaa Præstekald: St. Mortens i Nestved, Vester-Egede, Fensmark (alle i Thybiørg Herred), og Haudrup (i Thune Herred) henlagdes i A. 1639 8 Pund Byg, som nogle Præster havde havt at udrede til flere Capeller ved Roeskilde Domkirke. Efter den Fordeling mellem de nævnte Kald, som Biskoppen foretog, henlagdes til V. Egede 10 Tdr. Byg af det Quantum, som Præsten i Udby i Arts Herred hidtil havde maattet erlægge til *Sacellum Trium Regum* og *Sacellum b. Virginis*. Da den ovennævnte Hr. Hofman i A. 1692 besværede sig over, at den ham saaledes tilkommende Indtægt ei var ham betalt i 3 Aar, overdrog Kong Christian V. denne Sags Ordning til Stiftamtmanden og Biskoppen i Siellands Stift, som tilveiebragte et Forlig mellem de paagieldende Præster (19. Januar 1693), hvorefter Hofman for den resterende Pension for 3 Aar skulde modtage 50 Slettedaler af Sognepræsten i Udby, og senere aarlig 10 Slettedaler istedetfor 10 Tdr. Byg. (Efter de originale Documenter i Vester-Egede Pastorats Archiv).

C. Avlingen oc Huusholdningen angaaende. 1. Efterdi mine Kræfter formindskis daglig, saa ieg iche kand være med at see til saadan Nærings fortsættelse, men meget heller behøffver rolighed, da ofverlader ieg *Jens Fredrich Hofman* baade apling oc Huusholdning til *Jacob Nöring*, at hand maa den antage vid St. Hans dags tider Aar 1704, dog med visse Kaar, paa det ieg siden derfra befries. α Hvad Rugsæd som er saaed 1703 skal *Nöring* igien afbetale med Skieppe paa Skieppe, det er hand skal gifve mig fem Pund Rug, og hver Pund Rug beregnet til fire tönder fuld maal, got Korn, ligesaa got som det, der blef saaed. Men biug saaed, som ieg lader saae til Vaardagen 1704, skal hand betale mig med halsparten af afgröden, oc Haffren skal det ligesaa hafve sig med. Jeg saaer oc lader höste all sæden ind, men siden skal *Nöring* lade den tærskke oc betale tærskerlön paa begges vegne, oc skal *Nöring* gifve *Hofman* sin deel imod sin egen deel, hver gang der opmaalis paa loe. β Skal hand siden aarlig gifve Sogne Præsten til sin Huusholdning af samme avling tj tönder Rug oc tj tönder Biug, oc det paa lige maade som det forrige at levere. γ. Skal ocsaa svare til alle kongl. contributioner, men hvis *Personel* skatter er angaaende, det svarer hver for sig oc sine Personer. δ. Gierdsel oc Luchelsse skal *Nöring* drage omsorg for, det upaaklagelig blifver luct oc holdet ved lige. ε. To Heste, to Hopper, to föll, 4 Köer, 4 Kalfve skal hand holde mig paa foér om Vinteren, oc der som de skulle staa oc haffve foér, skal ieg *Hofman* raade for, oc skal dem gifvis saa got foér af hans folch, som det kunde være hans egne, i den tanche, at de kunde blive hans snarere end hand tæncte. Om Sommeren holder hand mig Kiöerne og Kalfvene fri i Fællad paa Græsning, men Heste, Hopper oc föll dem forsiuner ieg self. ζ. Med foering, som af begge Sogners tiende indkommer, foruden

af avlingen, skal holdis qvæg oc bæster, som höre boligen til, til gode, oc iche at indtage fremmed, alt at fortære, förend egne kand forsicris at vorde forsiunede. η. Langhalm, som enten af avlingen eller af tienderne kand optællis, forblifver ved boligen, oc skal uden nogen disput eller paatale om betaling komme boligen til gode, hvilchet Jeg *Jens Fredrich Hofman* skal self lade oplegge oc betale tæcherlön, saa skal *Nöring* hielpes ved sine folch at lade kline, naar tid oc fornödenhed udkreffver. θ. Af samme Avling skal hand holde sig self oc sine paa Kaast, oc iche af mig eller nogen af mine for sin eller sines kaast at prætere. *Viaticum* gifver *Nöring* Probst, men *Cathedraticum* gifver *Hofman* Biscopen. ι. Oc effterdi ieg *Hofman* ofverlader til *Nöring* avlingen oc huusholdningen, da ofverdrager ieg til *Nöring* all fornöden Huusgeraad, som kand hannem overdragis af det, som ved stæden findis, hvad nafn det oc hafve kand, som siden skal i Pennen *specifice* indföris, hvad det er, alt efter lovlig prjs, som de best med hin anden kand forenis om, dog saa, at ieg, *Hofman*, iche for meget fornærmis; Men ved dette ofverdragne forstaaes börnenis Patrimonium, som ere mine Stifbörn *), af hvilchet aarligen *Nöring* leverer mig rente a 5 pro Cento, oc naar iblant andet bæsterne ham overleverede (döe?), da skal hand forsiune sig self med Vogn oc bæster imellom Sognene, oc egen Karl, men naar ieg *Hofman* skal til sogns, da forsörger ieg mig self med heste oc Vogn, men *Nöring* ofverlader mig Karl, som skal köre for mig, oc dersom ieg ellers skal nogen steds af Bye, troer ieg ham i lige maade til det samme at laane mig Karl, som kand köre mine heste oc Vogn.

*) Börn af Hr. *Hofmans* Formand i Kaldet — hvis Enke han synes at have ægtet — Hr. *Hans Hansen Egede*. Under den 30. Juni 1704 er i Herredsbogen indført et Beviis af *Nöring*, at han havde "annammed Sl. Hr. *Hans Hansis* hans 4 Börn's Patrimonium", til Beløb 330 Sl. Daler, hvilke han forpligter sig til at forrente med 5 P. C.

Vaaninger baade self at være i med sin Huusholdning oc at hafve avlingen i, skal *Nöring* være fornøjed med, som ham det noch forsvarlig skal anvisis effter Husenis leilighed, saa oc loe at tærskes paa, dog iche at formene mig loe, naar min fornødenhed det udkrefver, iche heller at saadanne Vaaninger oc plats skulle være dragen fra Præstegaards bygning, hvilchen ieg ofverlader til min Hustru i arf efter min død for sine mange besværligheder med mig i min store Svaghed, oc falder det saa af sig self effter Loven, om ieg lefver hendis død, da er den bygning oc mine sande arfvinger, eller hvem ieg den vil gifve, tilhörig oc hiemfalden. Haven, som ligger ved Præstegaarden, vil ieg, *Hofman*, have mig self forbeholden, uden hvad Kiendelse ieg self vil vide *Nöring* deraf, saa lucher ieg ved mine folch self gierde derom. λ. Høstdag af Huusmænd oc Inderster, saavelsom deris Hustruer ere *Nöring* tilladte fra 1704 Michelsdag oc siden dereffter af Wester Egede Sogn. μ. Brændevæd til ovne, Köler, fyrstæder skal *Nöring* lade mig raade for oc lade sig nøije, at mand med *Mainagie* kand være ved magt, effterdi leilighed derom er mig *Hofman* best vitterlig, men med *Nörings* bæster oc Vogne at hiemskove det, oc siden hver af os at holde disciplin, at den ene iche tager fra den anden.

D. Hvad der er ingaaed oc skal holdis, medens ieg *Hofman* lefver, oc naar ieg ved døden er hiemkaldet.

1. Præstehusene i Wester Egede skal *Nöring* vel effter min død uden besichtelse oc bröstfærdigheds prætention antage, men imedens ieg lefver, skal hand nyde fra Michaelis 1704 oc siden det huus, som *Lars Hvid* iboer, med den Humlehafve, som ligger Norden derved, oc maa denne Mand iche, iche heller de börn, som ere fødte i vaarnede tid, komme fra stæden, uden Hærskabed kand være baaded dermed, eller der kand skee Mageskifte.
2. Imedens min Hustru *Gyde Peders Daatter* med mig

lefver, da beholde vi börnen hos os self, eller skaffe dem blive plats, som kand være hos got folch, men dersom min Hustro döer, da blifve de hos mig eller hvor ieg kand faa dem i forvaring, oc saa leverer *Nöring* mig deris rente, som för er sagd. 3. Dersom ieg *Hofman* ved döden afgaar, da skal *Successor Nöring* betale min Hustro Præstegaards hyguingen, som för er mældet, oc enten hand betaler eller hand forrenter Betalingen, som icke er mere end billigt, til hende, saa skal hand dog lade hende hafve huus værelse med börnene fri oc uden betaling, saa forsvareligh som en Hæderlig Mands Hustro bör at hafve, lade hende hafve brænde af vædkasten fri til varme oc mad at kaage, oc vel at handle med hende; Her hos meent, at Hendis Broder *Peder Pedersen* skal være tilladt oc saa at hafve huus værelse, saalenge ham behager att være i Præstegaarden. Af Haven, naar Gud vil gifve velsignelse, skal *Nöring* gifve hende til Kiendelse to Tönder Eble af de beste giemmefruct oc lade hende hafve stæd til Kaalrom. 4. Oc effterdi haade avlingen oc tierderne ere adskildte, da skal hand lade Naadsensaar være for min Hustro Gyde Pedersdatter ligesaadan som ieg kunde være i lefvende lifve, alleniste att all offer skal halfveris, forstaa, om ieg ved döden afgaaer effter S. Michelsdag 1704. Men dersom ieg ved döden afgaaer for inden Michelsdag 1704, da skal alting holdis rigtig effter loven, at den icke i nogen maade offvertrædis. 5. Dersom min Hustro döer effter mig, da nyde börnene *annum gratie* af *Nöring* lovlig oc forsvareligh; saa skal plads være dem forundt i Præstegaarden, saa at *Nöring* kiendis ved dem, som de kunde være hans egne Börn, at hielpe dem i deris nöd oc svaghed oc forsvare dem imod uret, holdende sig effter loven som en Formyndere, men effter Guds ord som en fader imod dem. 6. Især skal hand tage den ufuldkömne Sön an, enfoldig *Hans Ditleb Hans-*

søn, oc lade ham forsvarlig opholdis, holdis i varetegt oc hefd, oc aldelis forskaffe det saa, i hvordan hand bær sig ad, at samme barn skeer ingen ulæmpe eller uæfne, men at hand vær forsichred om bliveplatz oc ophold med Klæder oc føde, saa lenge det usle Lif for drengen varer.

7. Paa det der iche skal være disput om den ottende deel, som min Hustru *Gyde Pedersdatter* effter min død aff Kaldets indkomster skal halve, da skal *Nöring*, saalenge hand ved Kaldet forblifver, gifve hende aarlig paa hver af de 3 høje Fester tj slette daler, det er *Tredive* sl. dl. skal hand gifve hende aarlig i Penge, oc det ufortrydelig forplicter hand sig til at holde. Saa skal hand oc holde hende tvende Køer fri paa foér, at hver af dem staar i baas med en af hans Køer, oc faar lige got, oc om Sommeren tage hende dem fri i Græsning paa marken oc i ofverdrefved. Af Rug skal hand gifve hende 4 tönder. Af Biug otte tönder, af Hafre 10 (16?) skpr. nymaal, hver Mortens dag at leveris got oc uforfalsked. Af Lam gifver hand hende otte, af gies otte, af höns to par. Hvad hun nu vil self af all dette . . ., det skal staa til hende.

8. Dersom man siden finder oc fornemmer noget, som nu er forglemt, oc iche kunde ihukommis, være sig forretninger, belönninger, aalingen eller Huusholdningen vedkommende, da forplicter *Nöring* sig att hand deri vil föye *Hoffmann*, effterdi denne igien forplicter sig, at hand *ingenlunde vil forfordele* hin. Thi effterdi os er et saadant *Talente* betroed af Gud, at vi ere Huusholdere ofver Guds hemmelige ting, da forplicter vi os paa begge sider baade at holde os effter Guds ord oc effter Kongens Lov, saa (vi) aff Gud skal halve æren, vor næste got exempel, vore velyndere fornöyelsze, vore afvindsmænd forhaannelsze, men vi self en hver for sig en god samvittighed. Dette hafve vi underscrefne, nemmelig Mag. *Hans Svane* paa sin Söns Veyne, nafnlig *Jacob Pederszen Nöring*, Her *Jens*

Fredrich Hofman paa sin oc sin Kiæristis oc Börns Vegne, saa oc Monsieur **Jörgen Jörgenszön**, Hendis Høj Grefflige Naadis Ridefoged til Egede gaard paa Hendis Høy Grefflige Naadis Vegne, ofver været, med vore hænder undertegned, oc hoströgte Zigneter stadfæsted, att dette saaledis uryggelig paa begge sider skal holdis, oc hafve vi venligen ombedet Velærværdige Probstⁿ Hr. **Claus Winslön** *), hand dette med os til Bekræftelsze vilde underschrifve og forsegle, oc udstæde os en Copie af denne Contract, som i Tybjerg Herridz Protocol er indföрт.

Næsby, d. 27. November 1703.

Jens Fredrich Hofmann *Jacob Pederszen Nörring.*
paa sine egne Vegne. (L. S.) (L. S.)
Paa min Søns Vegne. Paa mit Naadige Herschabs Veigne.
H. Svane. (L. S.) *J. Jørgensen.* (L. S.)

Til Vitterlighed effter begiering underschrifver

C. Winslöv. (L. S.)

Anno 1706 d. 20. Julii hafver Hæderlige og fornemme lærde Mand Hr. *Jens Friderich Hofman* Sognepræst for Öster- og Wester Egede begiærit, at den forplict som hæderlige oc Wællærde Mand Hr. *Jacob Pedersen Nörring*, nu Medtienere for bemelte Öster- oc Wester-Egede Sogner hafver gifvet hendisz Höj grefvelig Naade til Sam söe, maatte i Protocollen införisz, da er Samme forplict ord fra ord, som efter følger:

No. 20. Fiire oc Tive Skilling: 1703. Efter Hendisz Höjgrefvelig Naade til Samsøe, Frue til Rixdorf, Skönwejde oc Egede gaarder hafver i Hendis meget store Fromhed benaadet mig at være den Hæderlige oc Wel-lærde Mandsz Hrr. *Jens Friderich Hofmans* Medtienere i

*) Hr. *Claus Jacobsen Winsløw*, Sognepræst for Næsby og Tyvelse Menigheder, en Farbroder til den berømte Anatom *Jacob Benignus Winsløw*. *S. Nyerup*, om de lærde Winsløwer, i *Skand. Liter. Selsk. Skr. f. 1815, S. 138.*

Ordet *til Öster oc Wester Egede* Sogner, for hvilchen Naade Gud rigeligen belönne Hendis Höjgrefvelige Naade! Saa paa det, at Höjstbemelte Höjgunstige Patronesse maa være af mig forsichret om it Christeligt lif oc lefnits forhold, som det sig en Hæderlige Mand andstaar, Hvilchet jeg nest Guds hielp formoder at blifve: da forplicter jeg mig at lefve saa ædruelig oc schichelig, at ingen scha befinde mig i nogen druchenschab eller anden u-tidig sædwane med sværmen, Suus, Snus (sic) eller andet saadant, som det mig allerede forlagt er af mine gode welyndere, megit mindre lade mig af nogen bedrage at være Compagnion wed saadant, som enten drichelaf kunde op Egge, eller hosz Nogen, som ont hiertelaf der til schulde hafve, at sette splid oc u-Eenighed imellem mig oc min Sognepræst. Jeg forplicter mig oc den Contract, som min Hr. Fader Mag. *Hans Svane* har allerede paa mine Wegne seet udkastning paa, at indgaae oc holde, saa sant som jeg wil forsvare det for Gud oc all Christelig Öfrighed; Ingen giæld wil jeg medføre, ej heller naar jeg med min For Elschte Hierte kiærteste *Kirstine Hanszdaatter* blifver forbunden, at paaføre, paadet hun iche schall for min schyld lide Ilde, om jeg schulle wed döden affgaae, men mine Arfvinger paa min Side der til at svare, Alt dette befatter jeg den möje (sic) jeg vil söge Guds ære, Herschabets gode, föje och med mig fornöielsze, oc min Næstes opbyggelsze, af hvad stand oc Condition hand være kand, saa sant som Gud schal hielpe mig. Datum *Wester Egede Præstegaard* d. 12. November Anno 1703.

Jacob Pederszön Nörning.

Til Bekræftelse *Hans Svane m. p.*

Effter begiæring til witterlighed: *J. Jörgenszön m. p.*

Dette at være rictig Copie effter Hr. Jacob Nörings udgifne forplict testerer wi underschrefne. *Actum ut supra.*

Claus Winslöv. P. Mandall. P. Printzhelm.
